

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

**Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı
Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu**

**26. Dönem 2. Yasama Yılı
2017**

(Rapor Komisyonun 17/5/2017 tarihli toplantısında kabul edilmiştir)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

I. BAŞLANGIC

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun 17 Aralık 2015 tarihli 26'ncı dönem 2'nci toplantısında kurulan Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu, 16 Haziran 2016 tarihinde Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda incelemelerde bulunmuştur.

Anılan Karara istinaden, 16 Haziran 2016 Perşembe günü Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda incelemede bulunan heyet; Alt Komisyon Başkanı ve İstanbul Milletvekili Mehmet METİNER, İstanbul Milletvekili Fatma BENLİ, Ankara Milletvekili Şenal SARIHAN ve Muş Milletvekili Burcu ÇELİK'ten oluşmuştur. İncelemeye Komisyon görevlisi Yasama Uzmanı Fazlı PEHLİVAN eşlik etmiştir.

II. BAŞVURUCULAR

26'ncı Yasama Dönemi'nde, Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan toplamda 14 adet başvuru İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na iletilmiştir. Konusu itibarıyla bunlardan üçü yargı mercilerinin kararlarından ve disiplin cezalarının kaldırılması taleplerine ilişkin olup, diğerleri ise sohbet haklarının engellendiği, ortak alanlara çıkarılmadıkları, haftada sadece 2-3 saat spora çıkarıldıkları, revire çıkma taleplerinin geç yerine getirildiği, hastaneye sevk yapıldığında ise kelepçe ile muayeneye zorlandıkları, temizlik ihtiyaçlarının zamanında karşılanmadığı, kaloriferlerin yeterli yakılmadığı, elektrik ücretini taraflarından tahsil edildiği ve yakınları ile olan görüşme saatlerinin uzatılması gerektiği hususlarını ihtiva etmektedir.

III. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre, Komisyon; alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5'inci maddesine göre, gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. Ceza infaz kurumu ve tutukevlerindeki fiziki şartların ve kurum yöneticilerinin tutum ve davranışları ile mevzuattan kaynaklanan insan hakkı ihlallerinin incelenmesi amacıyla kurulan Alt Komisyon, muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır. İncelemelerin genel amacı, ceza infaz

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

kurumlarında, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi temel haklarına ve ceza infaz kurumlarındaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetlerin olup olmadığının tespiti için.

Tutuklu ve hükümlülerle birlikte ceza infaz kurumu görevlilerinin sorunları da, incelemeler vesilesiyle milletvekilleri tarafından yerinde görülmekte ve bu durum mevcut sorunlara ilişkin parlamento ve kamuoyu duyarlılığının artmasına imkân sağlamaktadır.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Alt Komisyon ilk olarak, Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcı Vekili Ali ONÜŞ ve ceza infaz kurumu yöneticileri ile gerçekleştirdiği görüşmede Cezaevi ile tutuklu ve hükümlülerin barındırıldığı şartlar hakkında kısa bir bilgi almıştır. Bilgilendirme toplantısının ardından Ceza İnfaz Kurumu'nda Heyet tarafından rastgele seçilen koşullarda hükümlü ve tutuklularla ceza infaz kurumu idaresinden ve personelinden hiçbir görevli olmaksızın görüşme gerçekleştirilmiştir.

V. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Heyet çalışmasında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli “Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar”, 9 Aralık 1988 tarihli “Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü”, 14 Aralık 1990 tarihli “Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler”; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006)/2 nolu “Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni” (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin “Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R(99) 22 sayılı Tavsiye Kararı; 5275 sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun” ve “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük” hükümleri ile ilgili diğer mevzuatı dikkate almıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

VI. İNCELEMELER

1. Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Hakkında Heyete Sunulan Genel Bilgilendirme

Kırıkkale İli Merkeze bağlı Hacılar Beldesi sınırları içerisinde bulunan Kurum, şehir merkezine 20 km. uzaklıkta olup 124.175 m2 arsa üzerine kurulmuştur. Kurum binası A,B,C ve D olmak üzere 4 bloktan oluşmaktadır. D blok; idare bölüm, mutfak, açık ve kapalı ziyaret, avukat ziyaret alanları, kapalı spor salonu, sağlık birimi, mahkûm kabul, kalorifer dairesi, çamaşırhane ve sığınaklardan oluşmaktadır. A, B ve C bloklarda ise hükümlü/tutukluların barındırıldığı odalar ile tekli odaların üst kısmında yer alan toplam 12 adet sınıf ve iş atölyeleri bulunmaktadır.

Kurumda hükümlü-tutukluların barındırıldığı 103 adet 3 kişilik, 59 adet tek kişilik, 2 adet yumuşak malzeme ile kaplı oda olmak üzere toplam 164 oda bulunmaktadır. Ceza İnfaz Kurumunun toplam kapasitesi 368 kişidir. Ancak kreş olarak projede bulunan oda, iç hizmetlerde çalışan iyi halli adli hükümlülere tahsis edildiğinde kapasitesi 15 kişi daha artmaktadır. Kurumda sadece yetişkin erkek hükümlü-tutuklu barındırılmaktadır. İnceleme tarihi itibarıyla toplamda 319 tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır.

Kurum, sıvı (kal-yak) yakıtlı merkezi kalorifer sistemi ile ısıtılmakta olup su ihtiyacı ise Hacılar Belediyesine ait şehir şebekesinden sağlanmaktadır. Elektrik ihtiyacı BEDAŞ Kurumu tarafından karşılanmakta, elektrik kesildiğinde 800 KVA gücünde jeneratör bulunmakta olup; proje gereği jeneratörden hükümlü/tutukluların kalmakta olduğu odalara elektrik enerjisi verilememektedir.

Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında düzenlenen protokol gereğince Kurumda sağlık hizmetleri, Kırıkkale Valiliği Sağlık İl Müdürlüğüne görevlendirilen 1 aile hekimi tarafından haftanın 2 yarım günü, diş sağlığı hizmetleri ise haftada 2 yarım gün olmak üzere dönüşümlü bir şekilde karşılanmaktadır. Yine Kırıkkale İl Sağlık Müdürlüğüne geçici olarak görevlendirilen 4 sağlık memuru Kurumda 24 saat vardiyalı olarak görev yapmaktadır. Bunların dışında kadrolu 5 sağlık memuru aracılığı ile revir ve il içi hastane hizmetleri yürütülmektedir.

Kurumda 2016 yılı ilk döneminde kurum tabipliğince 1996 hükümlü ve tutuklunun muayenesi yapılmış ve diş hekimliği tarafından 278 hükümlü ve tutuklu olmak üzere toplam

Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

2274 hükümlü ve tutuklunun ilk basamak sağlık hizmeti sağlanmış olup 773 hükümlü ve tutuklu ikinci basamak olan Yüksek İhtisas Hastanesine sevk edilmiş ve buradan da 135 hükümlü ve tutuklu üçüncü basamak sağlık kuruluşu olan Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine sevkleri yapılmıştır.

5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi gereğince hakkında işlem başlatılarak, ceza tehiri işlemine esas olmak üzere alınan sağlık kurulu raporuna istinaden ceza tehirini gerektirmediği hususunda 16 hükümlünün işlemleri sonuçlandırılmıştır. Ceza Tehiri işlemlerine esas olmak üzere aynı madde gereğince hakkında işlem başlatılan ve yapılan işlemler neticesinde Adli Tıp Kurumu Başkanlığınca 8 hükümlü hakkında mütalaa kararı verilerek dosyaları sonuçlandırılmıştır. Ceza tehiri işlemlerine esas olmak üzere hakkında işlem başlatılan ancak hükümlü ve tutuklunun kendi isteği ile dilekçesine istinaden yapılan işlemleri kabul etmediği için 8 hükümlünün işlemleri sonlandırılmış veya başka ceza infaz kurumuna nakil edilmiştir.

Barındırılan hükümlü ve tutukluların kişisel temizliklerini yapabilmeleri için her odaya haftada iki gün ikişer saat ve haftada 4 gün yarım saat sıcak su verilmektedir. Bir adet berberhane ise hükümlü ve tutuklulara ücretsiz olarak hizmet vermektedir.

Kurumda bir kapalı spor salonu ile iki adet açık çim saha bulunmakta olup, hükümlü tutukluların Psiko-Sosyal Servis ve Eğitim Birimi memurlarınca düzenlenen bir plan dâhilinde faydalanmaları sağlanmaktadır. Yine yönetmelik hükümleri çerçevesinde açık görüş mahallerinde en fazla 10 kişilik gruplar halinde sohbet faaliyetlerine katılmakta ve yine en fazla 10 kişilik gruplar halinde haftada bir saat spor faaliyetlerinden yararlanmaktadırlar. Eğitim-öğretim, sosyal ve kültürel faaliyetler; derslikler, kütüphane, iş atölyeleri, açık görüş yerleri ve çok amaçlı spor salonunda gerçekleştirilmektedir. Halk eğitimi aracılığı ile bilgisayar, saz kursu, berberlik kursu ve aşçılık kursu açılmıştır ve halen bilgisayar, berberlik ve bağlama kursları devam etmektedir.

Psiko-sosyal servis faaliyetleri kapsamında dilekçe ile servise başvuran, kuruma yeni gelen ve servisçe tespit edilen tutuklu-hükümlüler ile görüşülerek, gerekli psiko-sosyal müdahalede bulunmaktadır. Ayrıca kurumda fazla sayıda ağır psikolojik sorunu olan hükümlüler bulunmakta ve servisçe takip edilerek hastanelerin psikiyatri servislerine yönlendirilmektedirler. Kuruma yeni gelen tutuklu-hükümlülerle yapılan ön görüşmelerde, kendilerine kurum işleyişi ve sosyal-kültürel faaliyetler hakkında bilgi verilmekte ve gerekli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

yönlendirmeler yapılmakta olup, tutuklu-hükümlüler hakkında UYAP sistemi üzerinden YARDM (yapılandırılmış ruhsal değerlendirme ve müdahale formu) doldurulmaktadır. Ayrıca servisçe zaman zaman öfke kontrolü grup çalışmaları açılmaktadır.

Hazırlanan sohbet-spor programları 3'er saat iki farklı günde toplam 6 saat sohbet, 1 saat 15 dakika spor olmak üzere toplamda haftalık 7 saat 15 dakika sosyal faaliyet uygulanmaktadır. Programlar 2 ayda bir idare ve gözlem kurulu kararıyla güncellenmektedir.

2. Ceza İnfaz Kurumlarında Yapılan Gözlemler ile Hükümlü ve Tutuklularla Gerçekleştirilen Görüşmeler

Alt Komisyon, Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda inceleme gerçekleştirmiştir. 2008 yılında hizmete giren Kurum binalarının fiziki şartlarının olumlu olduğu görülmüştür. Koşullarda kapasite fazlası tutuklu ve hükümlü barındırılmadığı anlaşılmıştır.

Rastgele girilen odalarda mahpuslarca dile getirilen başlıca şikâyetler şunlardır:

- Ailelerinden uzakta bir cezaevinde cezalarının infaz edilmesi nedeniyle, ailelerinin sık sık ziyarete gelemediklerini, tutuklu bazı mahpuslar ise yargılamalarının başka şehirde yapılmasına rağmen burada cezalarını infaz ettiklerini, bu bakımdan ailelerine yakın veya yargılamanın devam ettiği şehirlerdeki cezaevlerine sevk taleplerinin olduğunu,

- İncelemenin Ramazan ayı içerisinde gerçekleşmiş olması nedeniyle ziyaret edilen odalardaki mahpusların çoğu niyetli olduklarını beyan etmiş ve akşam yemeğinin iftardan çok önce dağıtıldığını ve akşam yemeği ile birlikte sahur menüsünün de odalara bırakıldığını, bu bakımdan sıcak bir yemek ile iftar etmelerine imkân olmadığını ve sahur için bırakılan yiyeceklerin ise sıcak havalardan dolayı bozulma riski ile karşı karşıya kaldığını,

- Daha önceki yıllara nazaran disiplin cezası uygulamasına daha sık başvurulduğu, dilekçelerinin işleme alındığını ancak sakıncalı görülmesi suretiyle belirtilen adreslere postalanmadığını,

- Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan ve mahpuslara gösterilmeyen genelge ile odalarda arama yapıldığı, bu arama esnasında spor yapmak için içi su dolu 5 litrelik bidonlar ile birden fazla leğen, kova, çek pas gibi temizlik alet ve edevatları

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

ile plastik ayakkabı dolabı gibi bazı eşyalara el konulduğunu, bu aramalar sırasında bazı odalarda zor kullanmak suretiyle arama gerçekleştirildiğini,

- Özellikle odaların temizlik ihtiyacının giderilmesi ve odaya sağlık bir yaşam koşulları kazandırılması amacıyla kullanılan temizlik alet ve edevatlarının toplatılmasının ciddi sağlık riskleri ile mahpusları karşı karşıya getirdiği,

- Hücre cezası çeken bazı mahpusların bir başka arkadaşı ile ortak havalandırma alanına çıkarılmadığı,

- En küçük bir hususta bile disiplin cezası uygulamasına gidildiği ve yargı mercilerine yapılan itirazlar sonrasında da etkili bir sonuca ulaşılamadığı.

Bunların dışında genel olarak sosyal faaliyetlere katılma ve ziyaretçiler ile görüşme süresinin biraz daha artırılması gerektiği, kışın bazı zamanlar havaların soğuk gitmesinden dolayı koşullarının ısınmadığı, hastane sevklerinde aksamalar yaşandığı, hasta ve hastalığının cezanın infazına engel olduğu düşünülen hasta mahpuslar için girişimde bulunulması gerektiği, sevk taleplerinin yerine getirilmediği ve elektrik kullanım ücreti istendiği hususlarında şikâyetler dile getirilmiştir.

VII. DEĞERLENDİRME VE SONUC

Bilindiği gibi 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un; "İnfazda temel ilke" kenar başlıklı 2'nci maddesinde "(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kurallar hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanır.

(2) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz." hükümleri ile,

"İnfazda temel amaç" kenar başlıklı 3'üncü maddesinde, "(1) Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

kanunlara, nizamlara ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Bahse konu mevzuat uyarınca; ceza infaz kurumlarında hiçbir tutuklu ve hükümlüye işkence veya kötü muamele yapılmasının söz konusu olamayacağı, ceza infaz koruma personeli ile hükümlü ve tutuklular arasındaki ilişkinin Kanun, Tüzük ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerçekleşmekte, bu hususta şikâyeti olan hükümlü ve tutukluların şikâyetleri ise derhal ilgili ve yetkili mercilere iletilerek şikâyet konusu olan personel hakkında adli ve idari soruşturmalar başlatılmaktadır.

Disiplin cezaları ve haksız şekilde ceza verildiği hususları ile ilgili olarak 5275 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesinin birinci fıkrası; *“Hükümlü, hapis cezasının yerine getirilmesine katlanma ve bu amaçla düzenlenen infaz rejimine uygun tutum ve davranışlar içinde bulunmakla yükümlüdür”* hükümlerine yer verildiği, buna göre; cezayı çekme, güvenlik ve iyileştirme programına uyma yükümlülüğü söz konusudur.

Yine aynı Kanun’un 37’nci maddesinin birinci fıkrasında; *“Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, tüzük, yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır.”* hükümlerine yer verilmiştir. Buna göre disiplin cezalarının niteliği ve uygulama koşulları düzenlendiği, ayrıca ceza infaz kurumuna gelen tüm hükümlü ve tutuklulara imza karşılığında tebliğ edilen tutuklu/hükümlü bilgi rehberinde *“kurumda kalmakta olan hükümlü ve tutukluların tüm görevli personele karşı saygılı davranmaları”* hususları bildirilmektedir.

Sağlık hizmetlerinden yararlanmada hükümlü ve tutukluların öncelikle ilde bulunan hastanelere, il düzeyinde tedavi imkânı bulunamaması halinde diğer illerdeki hastanelerin ilgili bölümlerine ve üniversite hastanelerine sevk edildikleri, hasta hükümlü ve tutuklunun hangi uzmanlık alanında tetkik ve tedavi görmesine muayene eden kurum doktorunun, kurum doktoru bulunmuyorsa sağlık ocağı veya hastanede görevli doktorun karar verdiği ve bu aşamada kurum idaresinin hiçbir yetkisinin bulunmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Acil durumlarda ise derhal 112 Acil Servis'e haber verilerek gerekli tıbbi müdahalede bulunulmakta ve gerek görülmesi halinde ambulansla hastaneye sevk sağlanmaktadır. Kurum tarafından hastanelere

Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

sevk edilmesi gereken hükümlü ve tutuklular jandarmaya bildirilmekte, Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 76 ve 77. maddeleri kapsamında jandarma koruma birlik komutanlığınca istenilen gün ve saatte hizmete uygun olarak sevkler yapılmaktadır. Kelepçeli muayeneden kaynaklı şikâyetlere ilişkin olarak ise, bir mahpusun ne şekilde muayene olacağına muayeneyi yapan doktorun takdirinde bulunduğu genel itibari ile kabul edilmektedir.

Başka bir ceza infaz kurumuna sevk edilebilmek için, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 54'üncü maddesinde sayılan şartlar sağlanarak, bulunulan ceza infaz kurumu idaresine başvurulması gerekmektedir. Fakat cezaevlerindeki kapasite yetersizliğinden dolayı sevk taleplerinin idare tarafından karşılanamadığı Komisyonumuzun bilgisi dâhilindedir. Komisyonumuz bu yetersizliğe hazırladığı raporlarda dikkat çekmektedir. Ancak bu eksikliğin kısa vadede ortadan kaldırılması mümkün görünmemektedir. Ayrıca çevre il ve ilçelerdeki ceza infaz kurumlarının dolu olması, birçok kurumda kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılması, sorun çıkaran, disiplinsiz davranışları olan her hükümlü ve tutuklunun naklinin, sorunu çözmekten çok gönderildikleri kuruma yansıtılmasına yol açmış olması da sevk taleplerinin yerine getirilmesinde dikkate alınmaktadır.

Sonuç olarak,

1- Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda ceza infaz koruma personeli tarafından uygulanan fiziksel şiddet, dayak ve darp gibi kötü muamele veya aşağılayıcı söylem, tavır ve tutum içinde bulunulmadığı kanaatine varılmıştır.

2- Mahpusların ailelerine yakın veya yargılamanın yapıldığı yerlerdeki ceza infaz kurumlarında tutulmalarına ilişkin talepleri son derece makuldür. İnsan haklarına ilişkin uluslararası belgeler de bu değerlendirmenin haklılığını teyit etmektedir. Nitekim Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 9 Aralık 1988 tarihli ve 43/173 sayılı Kararıyla kabul edilen "Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü" nün "İkametgâhına yakın bir yerde tutulma hakkı" başlıklı 20'nci maddesinde, "Tutulan veya hapsedilen kimse talep ettiği zaman eğer mümkünse genellikle ikamet ettiği yere makul uzaklıktaki bir tutukevinde veya hapishanede tutulur." denilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

3- Odalarda bulundurulmasına imkân ve izin verilen eşyaların mevzuat ile belirlendiği, mevzuat gereğince de odalarda fazladan bulundurulan leğen, çek pas gibi eşyalara el konulduğu, Diyarbakır D Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda gerçekleşen firar olayı münasebetiyle böyle bir uygulamaya gidildiği, bu bakımdan izin verilen sayıdaki saplı temizlik alet ve edevatlarının sap uzunluklarının da yine mevzuat gereğince kısa tutulmasının zorunluluk olarak ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Çamaşır, bulaşık leğeni, çek pas gibi odada temizlik ve hijyen için kullanılan temizlik alet ve edevatlarının birden fazla şahıs ile ortak kullanılması sonucunda oluşabilecek herhangi bir sağlık riskine karşı ise, bir mahpusun oda arkadaşlarının sağlığını tehlikeye atma durumu, bulaşıcı bir hastalığı olduğu noktasında kuvvetli emareler olması halinde veya kısa saplı temizlik aletleri ile temizlik yapılması sonucunda kişinin vücut bütünlüğünü ve sağlığını tehdit oluşturacak bir durumun hasıl olduğunun doktor muayene ve tetkikleri sonucunda raporlanarak tespit edilmesi halinde söz konusu uygulamalardan mağduriyeti oluşan mahpuslara bahis konusu olan temizlik alet ve edevatlarından sadece kendilerine has kullanım için tedariki her zaman için mümkün olmalıdır.

4- İncelemenin Ramazan ayı içerisinde ve yaz ortasında gerçekleşmesi göz önünde bulundurularak niyetli olan tutuklu ve hükümlülerin daha iyi şartlarda iftar ve sahur açmalarına imkân sağlamak amacıyla akşam ve sahur menülerinin dağıtım zamanlarında zaman değişikliğine gidilebilmesi için her ceza infaz kurumu nezdinde şartların buna göre ayarlanması memnuniyetle karşılanacaktır.

5- Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların sağlık sorunları ile ilgili gerekli tüm tetkik ve tedavilerin özenle yerine getirilmesi ve infaz kurumlarında yaşayan hükümlü ve tutukluların, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılması gerekmektedir.

6- Yine ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı öncelikle infaz hâkimliklerine şikâyet, infaz hâkimliği kararlarına karşı da ağır ceza mahkemelerine itiraz edebildikleri, kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararlara karşı ise, süresinde bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz imkânının bulunduğu, yargı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

bağımsızlığına sahip hâkim kararlarına karşı idarenin hiçbir şekilde telkin veya tavsiye suretiyle müdahale imkânı bulunmadığını vurgulamak gerekmektedir.

7- Ceza infaz kurumlarında çalışan personelin mesleki haklarında yapılacak iyileştirmelerin, Komisyon tarafından memnuniyetle karşılanacağını belirtmek gerekmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

ALT KOMİSYON İMZA CETVELİ

Konu: Kırıkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İnceleme Raporu

	 Alt Komisyon Başkanı Mehmet METİNER İstanbul Milletvekili	
İncelemeye Katılmadı Üye Aydın ÜNAL Ankara Milletvekili	 Üye Fatma BENLİ İstanbul Milletvekili	İncelemeye Katılmadı Üye Nurettin YAŞAR Malatya Milletvekili
İncelemeye Katılmadı Üye Veli AĞBABA Malatya Milletvekili	Üye Burcu ÇELİK Muş Milletvekili	İncelemeye Katılmadı Üye Atıla KAYA İstanbul Milletvekili